

Alain Renaut – en postmoderne subjektfilosof

Alain Renaut er født i 1948 og tilhører sammen med bl.a. Luc Ferry den nye generation af franske filosoffer, som er fulgt efter de "nye filosoffer". Han underviser i filosofi ved Sorbonne-universitetet (Paris-IV) og er forfatter til en lang række filosofiske værker – skrevet enten i eget navn som f.eks. *Le système du droit. Philosophie et droit dans la pensée de Fichte* (1986), *L'ère de l'individu* (1989) og *Qu'est-ce que le droit?* (1992) – eller i samarbejde med Luc Ferry som f.eks. *La pensée 68. Essai sur l'anti-humanisme contemporain* (1985) og *Heidegger et les modernes* (1988). Hans seneste bog er *Sartre, le dernier philosophe*, der udkom i 1993 i den forlagsserie "Le Collège de Philosophie", han selv redigerer sammen med Luc Ferry for forlaget Grasset.

Det var bogen om "68-tænkningen", som gjorde Alain Renaut kendt – eller man skulle måske snarere sige berygtet (se Jens Erik Kristensens artikel "Spøger ånden fra 68 stadig?" i *Slagmark* nr. 12, 1988). Bogen var et polemisk angreb på en række franske tænkere – Foucault, Derrida, Bourdieu og Lacan – der havde udgivet værker "dans les années 68", som de to forfattere så sælsomt udtrykker det, og hvis teorier de betragter som "symptomer" på det samme kulturelle fænomen: antihumanismen. Bogen vakte stor opstandelse, og i dag, næsten ti år efter, er den stadig genstand for kritiske kommentarer. Senest har Didier Eribon i sin bog *Foucault et ses contemporains* (1994) i meget skarpe vendinger kritiseret Renaut og Ferry for "naiv sociologisme" og for at arbejde med en alt for vag og uklar periodisering, der f.eks. ikke inkluderer filosoffer som Sartre og Lefebvre.

I en note i Alain Renaut og Luc Ferrys bog om de to seneste studenteropstande i Paris, 68-86. *Itinéraire de l'individu*, der udkom i 1987, kunne man læse, at der ville komme en bog om "individbegrebets mere specifikt filosofiske historie". Bogen blev dog ikke til nogen fælles bog, men derimod til Alain Renauts værk *L'ère de l'individu. Contribution à une histoire de la subjectivité* (1989), der er det hidtil største og mest originale bidrag i forfatterskabet. Renaut forsøger her, i form af det, han kalder en "filosofisk filosofihistorie", at følge det moderne subjekts historie fra humanisme til individualisme. Set med Renauts øjne er denne historie, der tager sin begyndelse med Leibniz' monadologi, først og fremmest en forfaldshistorie, for så vidt individualismen tømmer humanismen for dens indhold eller substans: ideen om autonomi, der hævdes at indebære en definition af jeg'et som del af en fælles menneskehed, erstattes af ideen om *privat* uafhængighed. Alain Renauts kritik af Jean-Paul Sartres forsøg på at skabe en ny moral skal læses i forlængelse af denne historiske redegørelse for subjektivitetens omformning til individualitet. Eller som et af sidste kapitler i *Sartre, le dernier philosophe* hedder: "Eksistentialisme er individualisme".

Slagmarks udsendte medarbejder mødte Alain Renaut en dag i marts, på en café ikke langt fra Sorbonne-universitetet, hvor følgende samtale fandt sted.

Finn Frandsen